

ગુજરાત પોલીસ

સબ ઈન્સ્પેક્ટર (SI)

Gujarat Police Department

ભાગ – 1

બંધારણ, તર્ક અને માત્રાત્મક યોગ્યતા

બંધારણ (Constitution)

1	બંધારણ નો પરિચય	1
2	બંધારણ સભા	3
3	વિશ્વના દેશની બંધારણ પર અસર	6
4	ભારતીય બંધારણની વિશેષતાઓ	8
5	બંધારણીય સુધારો	11
6	રાષ્ટ્રીય પ્રતિકો	14
7	Prologue to the Constitution	15
8	બંધારણના ભાગ	17
9	અનુસૂચિ	19
10	ભાગ - 1 (અનુચ્છેદ ૧ થી ૪)	21
11	ભાગ - 2 (અનુચ્છેદ ૫ થી ૧૧)	24
12	ભાગ - 3 (અનુચ્છેદ ૧૧ થી ૩૫)	26
13	ભાગ - 4 (અનુચ્છેદ ૩૬ થી ૫૧)	36
14	ભાગ - 5 (અનુચ્છેદ ૫૨ થી ૧૫૧)	43
15	ભાગ - 6 (અનુચ્છેદ ૧૫૨ થી ૨૩૭)	53
16	ઉપરાષ્ટ્રપતિ	57
17	વડા પ્રધાન અને મંત્રી પરિષદ	60

18	મુખ્ય મંત્રી અને મંત્રી પરિષદ	63
19	સંસદ	65
20	લોકસભા અધ્યક્ષ અને ઉપાધ્યક્ષ	71
21	રાજ્યસભાના સભાપતિ અને ઉપસભાપતિ	74
22	વિધાન સભાની અને પરિષદની રચના	76
23	સંસદની પ્રક્રિયા સંબંધી મહત્વપૂર્ણ શબ્દાવલી	79
24	પોઈન્ટ ઓફ ઓર્ડર (Point of Order)	83
25	Monetary Bill	86
26	Funds of India	91
27	બંધારણીય સુધારો	93
28	સ્થાયી સમિતિઓ	94
29	સર્વોચ્ચ અદાલત (Supreme Court)	97
30	લોક અદાલતો	105
31	Constitutional Institutes	109
32	જાહેર સેવા આયોગ (UPSC)	111
33	નાણાં પંચ	113
34	અનુસૂચિત જાતિ આયોગ	114
35	અનુસૂચિત જન જાતિ આયોગ	115
36	non બંધારણીય સંસ્થાઓ	118
37	નિયમનકારી સંસ્થાઓ	122
38	Right Issue	127
39	Language	129
40	રાષ્ટ્રીય કટોકટી	133
41	ઘોષણા અને મંજૂરી	134

42	રાષ્ટ્રપતિ શાસન	136
43	કેન્દ્ર શાસિત પ્રદેશ	138
44	કેન્દ્ર અને રાજ્ય સંબંધ	143
45	રાજ્યની ધારાકીય સત્તા પર કેન્દ્રનો અંકુશ	145
46	નાણાં કીય સંબંધો	146

માનસિક અને ગાણિતિક સજ્જતા

1	વર્ગ - વર્ગમૂળ તથા ઘન - ઘનમૂળ	155
2	સંખ્યા જ્ઞાન,	157
3	સંખ્યાઓના પ્રકાર	157
4	દશાંશ અપૂર્ણાંક	159
5	લ.સા.અ અને ગુ.સા. અ.	160
6	બીજગણિતની ભૂમિકા અને સાદુરૂપ	161
7	ઘાત અને ઘાતમૂળ	162
8	સરેરાશ અને ભારિત સરેરાશ	163
9	ટકાવારી	165
10	ગુણોત્તર પ્રમાણ, હિસ્સો-ચલ, ત્રણ સાંકળનો નિયમ	167
11	સાદુવ્યાજ	170
12	ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ	172
13	નકોખોટ	174
14	કામ, સમય, મહેનતાણું અને ભાગીદારી	176
15	અંતર, સમય અને ઝડપ (સાપેક્ષ ગતિ, ટ્રેન, નાવ અને સ્ટીમર સંબંધિત પ્રશ્નો)	178
16	શ્રેણી તથા આંકડાશાસ્ત્ર, મધ્ય, મધ્યસ્થ અને બહુલક	180
17	શ્રેણી અને શ્રેઢી	183
18	કોયડા, સમીકરણ, ઉંમર સંબંધિત પ્રશ્નો	186
19	રૈખિક સમીકરણ	188
20	વર્ગાત્મક સમીકરણ	190

21	ભૂમિતીનું માળખું	191
22	ક્ષેત્રફળ અને પરિમિતિ	194
23	ઘનફળ	195
24	ત્રિકોણમિતિ	196
25	અંતર અને ઊંચાઈ	198
26	ક્રમચય અને સંચય	200
27	સંભાવના	202
28	કાર્તેઝિયન ચામ પદ્ધતિ.	204
29	ગણિત વિશે જાણવા જેવું	205
30	ગણનો સિદ્ધાંત	206
31	તાર્કિક વેન આકૃત્તિ	208
32	કેલેન્ડર સંબંધિત કોયડાઓ	209
33	લોહીના સંબંધ (Blood Relation)	211
34	દિશા અંતર	214
35	સાદ્રશ્ય	221
36	સરે રાશ	227
37	કોડિંગ-ડીકોડિંગ	231
38	પર્યાપ્ત ડેટા	238
39	મશીન ઇનપુટ -આઉટપુટ	241
40	બેઠક વ્યવસ્થા	249
41	સીલોજીમ	255
42	ડેટા અર્થઘટન	261
43	માપન	277

જંધારડા

જંધારડા એટલે શું ?

→ જંધારડા એ દેશની મૂળભૂત દસ્તાવેજ છે. જે અનુસાર સરકાર દેશની વહિવટ કરે છે.

→ જંધારડા દેશના લોકોને, સત્તાધારીઓને ઠેકાણ અધિકારો, દૂરદેશો આપે છે અને સાથે સાથે તેમની સત્તાની સીમાઓ નક્કી કરે છે.

- જંધારડા લિખિત અથવા અલિખિત પણ હોય છે.

દુ. :- ઇંગ્લેન્ડ & ઇન્ડિયા

જંધારડાના કાર્યો :

→ એવો પાયાના નિયમોનો સમૂહ ઉપલબ્ધ કરાવે છે જેથી લોકોને રાજ્ય ઉપર વિશ્વાસ જની શકે.

→ સત્તાની રૂપરેખા ઘડી આપે છે, સત્તામાં વિશિષ્ટ લેવાની શક્તિ, તેની અમલ કરવાની શક્તિ તથા તે અંતર્ગત અન્યાય થતા તેના ઉપાયની વ્યવસ્થા પણ કરે છે.

→ જંધારડા સરકારને એવી ક્ષમતા પ્રદાન કરે છે જેથી જનતાની અપેક્ષાઓની પૂર્તી કરી શકે તથા ન્યાયપૂર્ણ વિકાસશીલ સમાજનું ઘડતર થઈ શકે, તે માટેનું વાતાવરણ સર્જી શકે.

* જંધારડાની પ્રકાલીઓ

વ્યાવરણ આધારે તે પ્રકાલીઓ પ્રચલિત છે.

1) લોકીકૃત દુ. :- બ્રિટન

2) સમવાયતંત્ર દુ. :- અમેરિકા

• ભારતીય બંધારણ બંનેનું મિક્ચર છે પરંતુ વધુ સમતાવતંત્ર પ્રકારનું છે.

• વિશ્વનું સૌથી મોટું લિખિત બંધારણ છે.

• ફાક્ટ : વિશ્વનું 1st લિખિત બંધારણ ફ્રાન્સનું.

• વિશેષતાઓ ; બાદમાં

• વિકાસના ઇતિહાસના તબક્કા :

1) ડેપુટી શાસન દરમિયાન (1519-1858)

2) બ્રિટિશ શાસન દરમિયાન (1858-1946)

3) આઝાદી પછી (1947 બાદમાં)

• બંધારણ સભા ;

→ પ્રથમ બિલ્ડીંગ 1922 માં, ભારત શાસન અધિનિયમ 1919 લાગુ થતા બાદ મુખ્યમાં ગાંધીમુજી ડ્યોઈ.

• બંધારણ રચવાની પ્રથમ પ્રયાસ 1928 માં મુંબઈ આર્યોજીત સર્વેદલીય સંમેલનમાં મોતીલાલ નટૌની અધ્યક્ષતામાં નિયુક્ત સમિતિ વડે "નટૌ રિપોર્ટ" દ્વારા કરવામાં આવ્યા.

• બંધારણ સભાના વિચારનું ઔપચારિક રૂપથી પ્રતિપાદક એમ. એન. રાઠે દ્વારા કરવામાં આવ્યું. ડૉક્ટર ડારોબારાજી સૌ પ્રથમ 1934 માં બંધારણ સભા રચવાનો માંગ કરી.

• જે અંતે બ્રિટિશ સરકારે 1940 માં એગર-2 એક્શન વડે સ્વીકાર કરી. 1946 માં ડેલિગેટ મિશન યોજના આધારે બંધારણ સભાનો રચના કરવામાં આવી.

- वस्ती आधारे प्रांतीय व ऐश्वी रजवाडा आंमं लंधारण सल्लानी लईडणी वडियणी डरी.

10 लाली - 1 लईड.

A) व्णुटीशर वडी वृत्तल्ल शासिन प्रांतोमांथी	292
B) ऐश्वी रजवाडा आंमोथी	93
C) डमिशनर प्रांतोमांथी	4

389

Facts: लधु सल्लयी ड्या प्रांतोमांथी 9 - संयुक्त प्रांत
लधु सल्लयी ड्या रजवाडाओथी ? - प्रेरुड.

- परंतु 3rd-जुनी मारुण्ट लैटन प्लान अंगरुत लारनड-पाड डूटा वाडया. ऐथी कुल सल्लसंज्या 389 मांथी ल. लंधारणसल्लानी संज्या 299 थड गडी.

- आ 299 मांथी 184 सल्लयी डारर रड्यां. 1 26 नवेमबर 1949 ना रीज लंधारण उपर डरनाडर ड्या.

• लंधारण सल्लानी डारवाडी :

- 9th डिसेमबर, 1946 ना रीज लंधारण सल्लानी प्रथम लईड मळो. जेमां डी. सरियाडामेड सिन्डी लंधारणसल्लानी अरथायी अरथल्ल लन्या.

- 12th December, 1946 ना रीज लीभु लईड मळो, जेमां डी. रीरुडु प्रसाड सल्लानी मुंटापेला अरथल्ल, अर. ली. अने. रीव ली. सल्लानी सल्लाडुडार तरीडी लीमडुंड पाडया.

13th December, 1946 ના રોજ જવાહરલાલ નહેરુ વડે
લંધાણની ઉદ્દેશ્ય પ્રસ્તાવ (Objective Resolution)
રજૂ થયો. શ્રી. બી. એન. રાવ વડે નેતાર કાચલે
આ પ્રસ્તાવ 22 જાન. 1947 ના રોજ સ્વીકાર્યો. જે
આગળ જતા લંધાણની પ્રસ્તાવના બની.

• લંધાણ બનાવવા સીધાવના કાર્યો - રા.ધ્વજ (22 July 1947),
કૌમનવૈલ્ધ (1949-50), રા.ગાન (24 Jan, 1950), રા.ગાન (11)
ડી. રા. પ્ર. સુંડગી.

• લંધાણ સભાની સમિતિઓ

- કુલ 23 સમિતિઓ માંથી અગત્યની સમિતિઓ અને તેનો
અધ્યક્ષ.

A) સંઘ રાક્ષિત સમિતિ સંઘાય સંવિધાન - જવાહરલાલ નહેરુ
સમિતિ રાજ્યો સાથે વારાધાટ

B) પ્રાંતિક સંવિધાન સમિતિ મુજબનુ - સરકાર
અધિકારી તથા અલ્પસંખ્યાકેળે લગતી સમિતિ વલ્લભભાઈ પટેલ.

C) પ્રાણ સમિતિ (Drafting Com.) - ડી. બી. જી. આર. આંબેડકર
1 + 6 .

D) પ્રક્રિયા સમિતિ (Rule of Procedure) - ડી. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ.

• 29 જાન્યુઆરી 1947 ના રોજ મુસદા / પ્રાણ સમિતિ.

• પ્રથમ પ્રાણ - February - 1948

• 266 દિવસ તેમો યાં

• 26 નવેમ્બર 1949 ના રોજ સ્વીકાર.

• આ દિવસે નાગરિકતા, સુંડગી, કામચલાઉ સરકાર ત્ર સંસદ
કોર્ટોની કૌમવાઈઓ લાગુ થઈ ગઈ. તેથી આ દિવસ
26 Nov. "કાચલાદિવસ" તરીકે ઓળખાય છે.

- અન્ય કાયદાકિય મેગવાઈસો 26 જુન. 1950 થી લાગુ કરવામાં આવી જેને લંદારણીય પ્રારંભ દિવસ (Day of Commencement) "પ્રમુખતાક દિવસ" તરીકે ઉલ્લેખવામાં આવે છે. ત્યાં સુધી CA કાર્પોરેટ ધારાગૃહ જની રહ્યો.

Facts : લંદારણમાં સામુજ, 895 અનુરદ્દે 8 અનુક્રમિતો
 3 22 ભાગ ડા.

→ કાલમાં સામુજ 83 444 અનુરદ્દે, 12 અનુક્રમિતો
 3 22 ભાગ છે.

→ જનાવના - 2 વર્ષ, 13 મહિના 18 દિવસ.

→ ડી. બી. આર આંજેકલ - લંદારણના પિતા (modern man)
 કહેવાય છે.

• કામચલાઉ સરકારનું પ્રાણ (1946)

જવાદરલાલ નરેલ - વડાપ્રધાન, વિદેશ મંત્રી

લલ્લાભાઈ પટેલ - ગૃહપ્રધાન, સુચના, પ્રસારક

જલદેવસિંહ - રક્ષામંત્રી

લિથાકનઅલી ખાન - નાડામંત્રી

શી. રાજગોપાલાચારી - શિક્ષા

ડી. રાજેન્દ્ર પ્રસાદ - ખાદ્ય 3 કૃષિ.

રાજ નાદર અલી ખાન = સ્વાસ્થ્ય / આરોગ્ય મંત્રી

भारतनां जंघारडामां कथांघी शु लाव्या ?

• भारतीय शासन अधिनियम, 1985

- 23 भागनां जंघारडा
- समवायतम - प्रांतिय स्वतंत्रता
- इयौडरीना भोगवाहिया
- न्यायपालिकाजी
- भेदरे सेवा आवाजी
- राज्यपालना पदाधीकार
- राजनीतिना मूलभुत संस संरचना

• जिस्टन

- संसदीय सरकार
- डायटानुं शासन
- डायटी जनापवानी पद्धति
- अडल नागरिकत्व
- डीजीनेट पद्धति.
- ड्रि-सटनामक शासनप्रणाली.

• अमेरिका

- आमुन / पुस्तावना
- मूलभुत अधिकारी
- सर्वोच्च न्यायालय
- सर्वोच्च न्यायालय व उच्च न्यायालयना
न्यायाधीशाने टटाववा
- न्यायीक पुनः अवलोकन
- न्यायपालिकाजी स्वतंत्रता
- राष्ट्रपति पर महाभियोगी
- उपराष्ट्रपतिपद.

• आयर्लेण्ड

- राजमाहिना गिरेशाङ्ग सिंघाना
- राष्ट्रपतिनी चुंटाणी शक्ति
- राजशासनां राष्ट्रपति वडे पसंदागी पामता सज्या.

• डोमिंडा

- समवाधानेंत पडा सशक्त क्षेत्रवाणी व्यवस्था.
- अवशिष्ट शक्तिनी डोमिंडा पासो (Residuary powers)
- डोमिंडा द्वारा राज्याना राज्यपालोनी निमडुंड
- सौर्य अदालतनी सलाहकारी भोगवाद्यो.

• ऑस्ट्रेलिया

- संयुक्त वादी
- वीपार, वाडिज्यनी स्वतंत्रता
- लोनी वृद्धीनी संयुक्त लोडक
- डोमिंडा - राज्य संलंध.

• जर्मनी

- क्रीडती दर्यातान मूलभूत अधिकारोनी मीडुंडी

• पडर

- मूलभूत इरभ
- न्याय (सामुजमां सामाजिक, आर्थिक व राजकीय न्याय)

• शून्य

- स्वतंत्रता, समाजता, लंधुत्व
- गडानेंत

• साउथ आफ्रिका

- लंधारामां सुधार
- राज्यसभाना सत्योनी चुंटाणी

• भ्रपान

• कायदा द्वारा स्थापित प्रक्रिया (procedure established by law)

• भारतीय जंघारणाना वलरूषनाअ ;

• लॉजामा लॉजु वलजलन जंघारण

- वलषुधना वलवलध जंघारणाना अभावलेश

- लारन शासन अधलनलधम, 1935, जे लॉजल दस्तावलेश.

- संघ व राज्यांजुं अडे व जंघारण

- लॉगललक, राज्यांजुं वलवलधना.

• वलषुधना प्रमुभ जंघारणाना प्रलाव

• गभयना - अन्मयनानुं मलत्रडा

लुगु: सादी जङुमती, वलशलषुठ जङुमती.

→ समवायनंन प्रधुधन परंतु केंद्रीयसना तरडं कुडैल.

↓

↓

लुगु

• ली सनाअी

• सनाना वलदंघडा

• लीजलन जंघारण

• धुसना जंघारण

• न्यायनंननी स्वतंत्रना

• द्वल-सदनात्मड

शासन व्यवस्था

• सजल केंद्रीय सना

• अडे व जंघारण

• अडे व नागरलकत्व

• संकलन न्यायनंन

• जंघारणाय परलवर्नन शीलना

• सजल भारतीय सेवा

• कलकैदीनी अंगलवाधआ.

• संसदीय शासन प्रडाली

लुगु: • नाममात्र व परेजरा कारीजारी

• जङुमतीय प्रदुनुं शासन

• मंत्रीअी धारासमाना सन्ध अवी

• कारीजारीनी सामुलक धाराकथ वृवाजदारी

- वडा प्रधान अथवा मुख्यमंत्री leadership
- लोकसभा विधानसभा जखारन थवी (Dissolution)

- संसदीय प्रमुता व न्यायोक्त संस्थातानु समन्वय .

↓
 लंघारडगीय सुधारणानी
 सना

↓
 न्यायोक्त पुनः अलोकन .

- संकलित अनै स्वतंत्र न्यायातंत्र
- मूलभुत अधिकारी - राजडिय लोकशाही
- राजनीतिना मार्गदर्शक सिद्धान्त (सामानुक्त व आविर्क लोकशाही)
- मूलभुत इरभै (राजडीय लोकशाही) (५८ भां ज.सु. १९७७)
- लिनसा प्रदायोक्त राज्य .
- सर्वमौम पयस्तु मताधिकार
- अडल नागरिकता (५८A) (लोक भारत) (EXCEPT ७ & ८)
- स्वतंत्र संस्थाया
- इंडस्ट्रीनी भोगवापसी (दंनु; भडा पुडार)
- त्रि-स्तरीय सरकारी व्यवस्था

(७३,७५ भां ज.सु-१९९२)

भाग १, अनुसूचि ॥ भाग १-१ स-१२.

Facts : , लिउरनभां संसद संवैश्य हो.

- समीरडामां न्यायपालिका संवैश्य हो.
- लारनभां संसद अनै न्यायपालिका थोताण।
- क्षेत्रभां संवैश्य हो.

• जट्टुमति ;

• सबड जट्टुमति (Absolute) :

गूडना कुल संख्याना ५०% डरता वधु

• सादी जट्टुमति (Simple) ;

गूडमां लाजर डीय व वीरे आपी गीमना ५०% डरता वधु.

विस्थासनी / अविस्थासनी मग अनुसुचि , २, ५, ६
गाडां भरडी (Money बां.) अनुसुचि - ३, ५, १६१
अध्यक्ष, उपाध्यक्षनी चुंरडी (LS)
अनुसुचि - ३५६, ३६० व डरीरेडी नामंभूर डरवा.

• असरडार जट्टुमति (Effective) : सादी जट्टुमति

• असरडारड संख्याना ५०% डरता वधु मग.

OR गूडना जेवा संख्याना ५०% डरता वधु.

असरडारड संख्या = कुल संख्या - भाडी नुख्यानी.

• उपराप्टरपतिना (महालिचौगी) (अनु-६७ (b)) जरजासा

• अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, उपसलापतिनी जरजासा.

• विशेष जट्टमति (Special) ;

अनुरोध 249 - राज्याधीमानी जाजगी राष्ट्रीय उतना डायटी
अनुरोध 312 - मजिल भारतीय सेवाजो.

↓

कुल डायर रडेली व वोट जापी तिमना 2/3 सन्ध्याजो.

- अनुरोध 368 - संविधानमा सुधारखानी सना व प्रडिया
- SC / HC ना ग्याथाधीरा, CAG, CEC नी जरमासा,
- इरुडरी सनग थालु राजवा.
- अनुरोध 169 - राज्यामा विधानपरिषदनी नाजूडी (सा मा) डर रचना

↓

कुल डायर रडेली व वोट जापी तिमना 2/3 सन्ध्या
व वृजनी कुल सन्ध्याना 50% डरना वधु (सन्ध-ज.)

• अनुरोध - 61 राष्ट्रपतिना महात्मियाँ

↓

वृजनी कुल सन्ध्यासंज्याना 2/3 सन्ध्या डरना वधु.

जंघारणीय सुधारा :

• जंघारखाना लाग 20 ना अनुरोध - 368 मां
जंघा सुधारा व तिमनी प्रडियाजं वरनि डरवामां
साख्यं डी.

• 1973 માં કૌશલનંદા ભારતી કૌસમાં 50 ઘડિ કચુ કી સંસદ લંધારણના હોઈ પણ ભાગને ભરલી રકિ છે. પણ લંધારણના મુલભુત માળખાની નહી.

- લંધારણની સર્વોચ્ચતા
- કાયદાનું શાસન
- લંધારણની પ્રસતાવના ઉદ્દેશ
- અનુ-32
- ન્યાયિક પુનઃ સ્વલોકીકન
- પંચનિરક્ષીત
- વ્યક્તિની સ્વતંત્રતા ક ગારિમા
- રાષ્ટ્રની એકતા ક અખંડતા
- સમાજનાનો સિદ્ધાન.
- ન્યાયપાલિકાની સ્વતંત્રતા
- ભાગ-3 ના મુલભુત અધિકારોની સાર
- સંસદીય પ્રકાલીનું શાસન
- સ્વતંત્ર ક નિષ્પક્ષ ચૂંટણીની અધિકાર

• લંધારણમાં સુધારા પ્રકા રીતી-

1) સંસદમાં સામાન્ય બહુમતિથી.

અનુચદી - 3 - રાજ્યાને પુર્નગઠન નામ/સીમા પરિવર્તન

અનુચદી - 4 - પ્રથમ ક ચોથી અનુચૂચિમાં પરિવર્તન.

અનુચદી - 169 - રાજ્યામાં વિ. પરિષદની રચના.

અનુચદી - 239 (4) - કોંગ્રેસશાશિત પ્રદેશમાં વિધાનસભા

અનુચૂચિ - બીચુ, પાંચમી, છઠ્ઠી

2) जमी गृहीती अलगा अलगा विशीष (213) जडुमतिथी

- मूलभूत अधिकाए
- राजनीतिमा मार्गदर्शक सिध्दांत
- 1 & 3 सीवाधनी जाजगी.

3) जमी गृहीती विशीष जडुमति १ अडधाथी पधु विधानसभाकोन) मंजूरी.

- अनु - ५४ - राष्ट्रपतिनी चुंटणी
- अनु - ५५ - " " प्रक्रिया
- अनु - ७३ - उच्चनी डारीजारी सगानी विश्वाए
- अनु - १६२ - राज्यनी " " "
- अनु - २५१ - उच्च शासिग प्रदेशी माटे उरय न्यायालय.

भाग-५ : संघीय न्यायालय

भाग-६ : राज्यनी उरय न्यायालय.

• ७मी अनुसूचि

• अनु ३६४ जंघारणीय सुधारा.

રાષ્ટ્રીય પ્રતિકા ;

રાષ્ટ્ર દેવજ - લંબાઈ : પટીલાઈ - ૩:૨, ચક્ર (૨૫ આરા)
- કિર્તીમુખ - પિંગાલી લોકોના આરનાથ.

રાષ્ટ્રીય ચિહ્ન - સનાતન યાગના અશોકના સ્વસ્તિકાના આધારે
- "સત્યમેવ જયતે" (દેવાનાગરી) - મુંડકોષ નિષ્પદ
- ૨૬ ડિસેમ્બર ૧૯૫૦ સ્વીકારવામાં આવ્યું.

રાષ્ટ્રગાન :- "વૃન્દાવન મન..." જે સ્વિન્દ્રનાથ ટાગોરે
લઈ મૂળ ગાઓમાં રચાયું, તેના સ્વર
સંસ્કરણની અપનાવાયું. પ્રથમ પદ | પાંચ પદ
- પ્રથમ વાર ૧૯૧૧ માં ભારતીય રાષ્ટ્રીય
કોંગ્રેસના કલકત્તા બેઠાના ૨૪ માં
અધિવેશન માં ગવાયું હતું.

રાષ્ટ્રગીત :- "વંદેમાતરમ..." જે લોકમયંદ્ર સર્વેશ્વરે રચ્યું
"અનંદમઠ" માંથી લેવામાં આવ્યું છે
- પ્રથમ ૧૯૧૧ માં ભા. સ. ડી. ના. ૧૨ માં
અધિવેશન માં કાલકત્તામાં ગાવામાં આવ્યું હતું.

રાષ્ટ્રીય = "શક સંવત" આધારીત છે.

પંચાંગ

શક આત ૪૬ ઈસ. પૂર્વે

શક સંવતની પ્રથમ મહિના - ચૈત્ર

૨૨ માર્ચ પ્રથમ દિવસ.

• સિપ થર લીધે તે ૨ માર્ચના રોજ પ્રથમ દિવસ

• ભારત સરકારે ૨૨ માર્ચ ૧૯૫૬ ના રોજ તેની
સ્વીકાર કર્યું.